

מסורת הש"ס

(א) [לעיל פ"א, ד] [לעיל ד, וס"ג] (א) תענית כד: כרכות ז' (ד) [לעיל ו, וס"ג] (ס) (נדב"ח: קדושין פ. טהרות פ"ג מ"ח, ו) (נדב"ח: פ"א ו) (ז"ל אחר ד"ה רוחות) (ח) (ז"ל דעבירא),

מוסף רש"י

בבב חרובין מערב שבת לערב שבת. כל השבת היה נזון בך, חסר לם היה ומתגלגל היה כמדין (תענית כד: ר' מאיר חייש למיעוטא. דינמות (סא): קטן וקטנה לא חוללין ולא מיבעין. דברי ר"מ, אמרו לו לר"מ יפה אמרת לא חוללין, איש כחיו בפרשה, מפני מה לא מיבעין, אמר לן קטן שמה ימלא סרים, קטנה שמה ימלא חילנות וממלא פושעים בערוה, ולא אמר רוב קטנים אינם סריסים (לעיל ו, ובצק בידו. בידוע שנטל מן העיסה (קדושין פ"ג, ט"ז). לטפח. שרצים מנזלים נשאפה (שם).

שיטה מקובצת

(א) ר"מ מתיר לשחוט אחריהם. ג"כ ע"י חוסי' בכורות דף (כ' ע"א) [י"ח ע"ב]: [פ' ה"ג שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך באשפה הכל: [א שחט לימלך לב"ד: [ז דתני כי ה"ג בטהרות פ"ג הס"ד:

לא מיבעיא קאמר. רב דימי מודה אלא הכי אמר רב דימי דצנא טרוף **אימא** זו היא שחיטתו. קא משמע לן לא נחור ורבי לטעמיה דאמר יש שחיטה לעוף מכאשר צויתין^א ו**מי נפל איניא בניסניה.** רבי חייל: בני הגולה. לאו אנשי כנסת הגדולה קאמר אלא צהנן דורות אחרונים קאמר שהתחילו ללקות בני ארץ ישראל בנינים ופשתנס מפני שנתקללו דורות ומשעלו מבני צבל לכאן שהיו חסידים פסקו כאן הוועות: ^א**ונתנו חכמים עיניהם דברי חייל וצניו.** שזכותם באתה טובה זאת. רבי חייל וצניו מנצל עלו כדאמר^ב בשילהי פ"ק דסוכה (דף כ:): **ויקיס ווועוס ורעמים ורוחות.** מפרש בצרכות דהרואה (דף נט.) דכולן לקללה: **וועוס.** הארץ מודעזת: **רוחות.** זעפא אשטרוזי"ל: **כרד יודיה.** דאמר זכותא דלדיקי לאחריני מנחי ולא לדידו צהאי עלמא: **חיניא בני.** הוא רבי חנינא בן דוסא וצמיזו היה קול זה יואל: **די [לן] צנך חרובין.** ומהפנים צנער וצנמנוס: **מתנני' ואחרים רואין אותן.** דאמרן דריש מכליתין (דף ג.) דשחיתתן כשרה אותן אחרים חייצין לכסות כדמתן לקמן (דף פו.) שחט ולא כסה וראהו אחר חייב לכסות: **פטור מלכסות.** וטעמא מפרש בגמ' דר"מ חשיב ליה כנצלה גמורה: **וחכמים אופרין.** שמה יפה שחטו והוא לה שחיטה מעלייתא: **שאינו סופג.** ^אדהתראת ספק היא: **גב' מאי שנה רישא דלא פליגי.** וליחייצו לכסות מספק: **סיפא אמרי נשרא הוא דלא מיבעיא ליה.** הרואה שאין שוחטין בנו אחריו אין מצינן שמשום אורו ואת בנו הוא אלא אומר אינו נריך לצער: **רישא נמי.** ליחייצוהו לרואה לכסות מספק ואפ"ה לא אתי למיכל מיניה דאמרי כסוי זה אינו אלא כדי לנקר חצרו: הכי גרסי' **שחט באשפה מאי איכא למימר.** שחט באשפה הכל יודעים שהכסוי לאו לנקר הוא: **אזאס נא לימלך.** לצית דין הרואה ששחטו להסם מגולה ואמר כלום אני חייב לכסות ואנו אומרים לו כסה אני חייב צלצו שהיא שחיטה ואתי למיכל: **סיפא נמי נא לימלך.** מה אני לשחוט אחרים את בנו ואנו אומרים לו אסור הוא סבור שהיא שחיטה: **אלא רצנן.** לאו להכי חיישי וצרישא נמי פליגי: **לחומר.** במלתא דספיקא אזלינן לחומר: **מחייבי.** מלקות דסבירא ליה ודאי נצלה היא והאכלה לוקה: **מאי איריא רוב אפילו מיעוט.** מעשיהם מקולקלין ורובן מתוקנין הוא פשיטא לן דנצלה היא לר"מ דהא שמעינן ליה דחייש למיעוטא וסמוך מיעוטא לחזקה כשהמה זו בחזקת אסור אכר מן החי היתה עומדת ולא נודע לך שנשחטה: **ואיפטרע ליה רוצא.** תקון מעשיהם: **דסנן.** כי האי גוונא^א: **שדרכו של טינוק לטפה.** ידיו באשפות ששרצים מנזים שם וטימא את העיסה שאנו רואין שנגע בה: ואיתערע

כסוי הדם פרק ששי חולין

פ"ו.

סיפא נמי כיון דאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא. תימה דמשום גזירה דלמא אתי למיכל נצלה יש לי להסיר לאו דלואו ואת בנו מספק מה לי לאו דלואו ואת בנו ומה לי לאו דנצלה ולא דמי לרישא דפטרין לכסות מספק דשז ואל תעשה בעלמא הוא ודלמא אתי למיכל יש לוומר דאי לאו דרוב מעשיהם מקולקלים לא היו פוטרים מלכסות משום גזרה דלמא אתי למיכל אלא שלא נחמיר להטעין כסוי אמרי דפטור משום דלמא אתי למיכל וכיון דרוב מעשיהם מקולקלין יש לנו להסיר נמי לשחוט אחריהם דלמא אתי למיכל:

מאי טעמא דר' מאיר הואיל ורוב מעשיהן מקולקלין. הקשה הר"ר שמואל מוורדין ורצנן מאי טעמיהו אס רוב מעשיהם מתוקנין א"כ יא מותר לאכול משחיטתם ועוד השוחט אחריהם אמאי אינו סופג ארצעים ואי פלגא ופלגא אס סמוך פלגא דמקולקלין לחזקה דעומד בחזקת אסור ואיתערע ליה מחלה דמתוקנים אס כן יא מותר לשחוט אחריהם וגם יתחייבו על שחיתתן משום נצלה וי"ל דמספקא להו לרצנן אי רוב מעשיהם מקולקלין אי רוב מעשיהם מתוקנין והשתא לא מהניא חזקה מידי ולרבי מאיר פשיטא ליה דרוב מעשיהם מקולקלין ואס תאמר ואף על גז דרוב מעשיהם מקולקלין מ"מ רבי מאיר כיון דחייש למיעוטא אמאי לקי משום נצלה ואמאי מותר לשחוט אחריהם וי"ל דסמוך חזקה לרוב מקולקלין והוא ליה מיעוטא דמתוקנין מיעוטא דמיעוטא ולמיעוטא דמיעוטא לא חייש רבי מאיר:

רוב תינוקות מטפחים. פ"י נקוטנס מטפחים באשפות אצל צעיסה ודאי נגע שהי העיסה צידו ור"ת מפרש דרוב תינוקות מטפחים צעיסה דטיפוח שייך באוכלים ומשקין כדאמרין צע"ז פכרן רבי ישמעאל (דף פ:): או שהיה מטפח ע"פ חצית וכן איתא בירושלמי צהדיא מפני שדרכו של תינוקות לטפח צעיסה אצל תינוק ודאי טמא דסתם תינוקות ודאי טמאים דאמרי צתוספתא (טהרות פ"ג) שסתם תינוקות טמאים מפני שגשים נדות מגפפות ומנשקות אותם ור"מ דמטער משום דלית לן למתלי צהדס טעור שזא לשם ועל מן העיסה ונתן לו כדי שלא יטמא העיסה וכי האי גוונא אמר במס' טהרות צפ"ג (מ"ו) לעיל מהך תינוק דהכא תינוק שנמלא צד צית הקצרות ושושנים צידו אע"פ שאין השושנים אלא ממקום הטומאה טעור שאני אומר אדם טעור נתן לו אע"פ שסתם תינוק טמא היינו ממגע נדה והסם טעור מטומאתה מת קאמר רבי נמי מיירי צתינוק שהוא טעור צודאי שהניחתו אמו מלוכלך כדתינא (צתוספתא שם) תינוק שהניחתו אמו וצאה ומלאהו כמו שהוא טעור צד"א שהניחתו מלוכלך אצל הניחתו נקי טמא מפני שגשים נדות מגפפות ומנשקות אותו ואף על פי שלא נמלא צצק צידו מטמאים חכמים דאמרי

צתוספתא (שם) תינוק עומד צד קופה של צק או צד חצית של משקין רבי מאיר מטער וחכמים שדך המינוק לטפח למי רבי יוסי אס יכול לפשוט ידו וליקח טמא ואס לאו טעור ולא נקט הכא צק צידו אלא לרצות דר"מ דאפילו הכי מולין צהדס טעור: סמוך

עין משפט נר מצוה

כ א מ"י פ"ד מהלכות שחיטה הל' י טו"ש ע"ד ס' כח טע"ז פ: **בא** ב מ"י פ"ב שם הל' ד סגמ לאוין קצנ טו"ש ע"ד ס' טו טע"ף ט: **בב** ג מ"י פ"טז מהל' שאר אבות הטומאה הל"ג:

ענין רש"י

אישטרוזי"ל. מערבולת ורחות.

רבינו גרשום

והא [אמר] ר' חייא א"ר יוחנן כ"ר. הויקין כוכבא דשכית כדמפרש בבבכות (נח דף): וזעות. מיררת ארעא: רעמים. זו ברד שקורין טונידי"א: בין לבין עצמן פטורים מלכסות. כלומר אם שחטו עצמן פטורין מלכסות דלא חשבוה שחיטה ולענין אותו ואת בנו אסורין לשחוט אחריהם דחשובה שחיטה: וישא נמי אמרי עצמן מטפח שחיטתו למיכל אחריהן דאמרי בני דאם מה שהוא מכסה אינו ערש מטפח שחיטתו ואת בנו אסורין לנקר חצירו הוא צריך אינו רוצה שיהא דם בחצירו: סיפא נמי בא להימלך מאי איכא למימר. כלומר סיפא דקא פליגי רבנן ואמרי דאסור לשחוט אחריהן דאמרי אינשי בשרא הוא דלא צריך ולא אתי למיכל משחיטתן: בא להימלך לבני אדם. ישאל לבני אדם שאחוט בנו אחריהם: מאי איכא למימר. אם לא ישחוט בשביל אותו ואת בנו אתי למיכל משחיטתן דאמרי בני אדם כיון דאניו שחט אחריו ודאי שחיטתו שחיטה ואתי למיכל משחיטתן: והדר פליגי עיליה. כלומר כשם דפליגי רבנן אחריו ואת בנו דאמרי אסור לשחוט אחריהם כך פליגי אכסוי הדם דאמרי חייבין לכסות בני אדם הוראין את הדם: מאי איריא רוב אפי' מיעוט נמי. כלומר מאי איריא דרוב מעשיהן מקולקלין אפי' מיעוט מעשיהם מקולקלים: ורוב מעשיהן כשרים: סמוך מיעוטא דמקולקלין לחזקה. דבהמה בחייה בחזקת אסור עומדת ואיתערע לה רובא דכשרין ואינו חשבה שחיטה דלכרי הכל ויהא מותר לשחוט אחריהם: ואם אמרו ספק טומאה לטהר. כלומר אם אזיל ר"מ אחר מיעוט ספק טומאה לטהר העיסה ילך אחר מיעוט לענין אותו ואת בנו שאמרי אס רוב מעשיהן מתוקנים ומיעוט מעשיהם מקולקלים שאין חשבה שחיטה ומותר לשחוט אחריהם: